

Broj:

Podgorica, 3.septembar 2020. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti konkurencije («Sl.list CG», br. 44/12 i 13/18), člana 14 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), u postupku ocjene usklađenosti po prijavi državne pomoći podnijete od strane Ministarstva nauke, na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurencije, na sjednici održanoj dana 3.9.2020.godine, donosi

RJEŠENJE

1. Izdavanje garancije Vlade Crne Gore na 80% iznosa kredita za kreditno zaduženje uz državnu garanciju, a za potrebe predfinansiranja projekata koji su od strane EU, kroz prekogranične programe odobrene za finansiranje Inovaciono preduzetničkog centra Tehnopolis, ne odnosi se na državnu pomoć, u smislu člana 2. Zakona o kontroli državne pomoći, s obzirom na to da:
 - (a) IPC Tehnopolis se ne nalazi u finansijskim teškoćama (potvrda Centralne banke Crne Gore broj 05-4994-2/2020 od dana 19.08.2020. godine).
 - (b) Garancija je vezana za određenu finansijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i vremenski je ograničena do roka od najduže 36 mjeseci.
 - (c) Garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma, a najviše do 800,000.00 €
 - (d) Za garanciju je plaćena tržišno oblikovana cijena.

2. Nalaže se Ministarstvu nauke da u roku od 90 dana od dana dostavljanja ovog rješenja, o ispunjenju uslova iz tačke 1 dispozitiva ovog rješenja obavijesti Agenciju za zaštitu konkurencije, dostavljanjem svih relevantnih dokaza.

OBRAZLOŽENJE

Prijavljivanje državne pomoći

Član 11. Zakona o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon -"Službeni list Crne Gore", br. 12/18) propisuje da se državna pomoć prijavljuje kao šema državne pomoći ili individualna državna pomoć na propisanom obrascu prijave uz koji se podnosi predlog akta i druga potrebna dokumentacija.

Za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi odgovoran je podnosilac prijave, saglasno članu 11. stav 2. Zakona.

Podnijeta prijava državne pomoći na ocjenu

Ministarstvo nauke je dostavilo zahtjev broj: 02-402/20-1358 od dana 18.08.2020. godine (zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) dana 19.08.2020. godine, pod brojem: 05-555/1) za ocjenu da li se izdavanje garancije Vlade Crne Gore na 80% iznosa kredita za kreditno zaduženje uz državnu garanciju, a za potrebe predfinansiranja projekata koji su od strane EU, kroz prekogranične programe odobreni za finansiranje Inovaciono preduzetničkog centra Tehnopolis, odnosi na državnu pomoć, u smislu člana 2. Zakona o kontroli državne pomoći.

Uz zahtjev je dostavljeno:

- Prijava za državnu pomoć i zahtjev za kreditno zaduženje IPC „Tehnopolis“ broj: 02-402/20-1358 od 18.08.2020. godine;
- Zahtjev IPC „Tehnopolis“ za kreditno zaduženje kod komercijalne banke uz državnu garanciju od 12.08.2020. godine;
- Aneks zahtjeva IPC „Tehnopolis“ za kreditno zaduženje uz državnu garanciju od 15.07.2020. godine;
- Potvrda Centralne banke Crne Gore da IPC „Tehnopolis“ nije u blokadi broj:05-4994-2/2020 od 19.08.2020. godine;
- Indikativna ponuda CKB banke otp group broj: 18198-20 od 07.07.2020. godine;
- Indikativna ponuda Lovćen banke AD od 05.08.2020. godine;
- Indikativna ponuda Prve banke Crne Gore broj: 0101/450 od 06.08.2020. godine.

S obzirom na to da se podnijeta prijava državne pomoći smatra kompletnom, Agencija je pristupila ocjeni dostavljene dokumentacije, sa stanovišta državne pomoći.

Opis zahtjeva

Predmet ocjene Agencije je izdavanje garancije Vlade Crne Gore na 80% iznosa kredita za kreditno zaduženje uz državnu garanciju, a za potrebe predfinansiranja projekata koji su od strane EU, kroz prekogranične programe odobreni za finansiranje Inovaciono preduzetničkog centra Tehnopolis,

Iznos potrebnog kredita: 1,000.000.00 €

Vrsta kredita: Overdraft kredit

Rok: 36 mjeseci

Obezbjedenje: Garancija Vlade crne Gore na 800,000.00 €

Namjena: Predfinansiranje EU projekata

Rekapitulacija projekata za koje je potrebna podrška za kofinansiranje odnosno predfinansiranja:

Naziv donatora	Vrijednost projekata (€)	Budžeti IPC Tehnopolis (€)	Sufinansiranje donatora (€)	Kofinansiranje IPC Tehnopolis (€)
EU	13,815,945.45	1,720,330.28	1,462,280.74	258,049.54
Erasmus +	1,873,755.00	40,920.00	40,920.00	6,138.00
Ryco	41,050.00	41,050.00	41,050.00	0.00
Ukupno	15,730,750.45	1,802,300.28	1,544,250.74	264,187.54

U zahtjevu je precizirano da ukupan iznos budžeta IPC Tehnopolis za novoodobrene EU projekte iznosi 1,802,300.28 €, dinamiku refundacija iznos kredita od 1 milion eura, što je potrebno kako bi se neometano implementirali navedeni projekti. Novoodobreni projekti, njih 13, za koje je neophodno predfinansiranje IPC Tehnopolis će se implementirati u periodu od dvije do tri godine. Usled činjenice da većina projekata traje dvije godine (samim tim period refundacije 3 godine), kredit, a shodno tome i garancija Vlade je IPC Tehnopolis potrebna na 3 godine. U tu svrhu, IPC Tehnopolis je procjenio da je najpovoljniji tip kredita overdraft kredit, usled plaćanja kamate na povučeni dio sredstava i u odnosu na broj dana korišćenja kredita.

Zahtjevom za indikativnu ponudu za odobrenje ovakve vrste kredita IPC Tehnopolis se obratio komercijalnim bankama i uz ostalu dokumentaciju, Agenciji su priložili i indikativne ponude dostavljene od strane: Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica member of OTP group, Lovćen banke AD Podgorica i Prve banke Crne Gore AD Podgorica.

Prilikom ocjene podnete prijave, Agencija je izvršila uvid u uporedni pregled dostavljenih ponuda:

Naziv banke	Iznos kredita	Kamata	Naknada	Rok otplate	Kolateral
CKB	1,000,000.00	3.99% + 3m EURIBOR	0.30%	36	Garancija Vlade, mjenice kompanije
Lovćen banka	1,000,000.00	6%	0.50%	36	Garancija Vlade 800,000.00 €; mjenice kompanije
Prva banka	1,000,000.00	3.60%	0.50%	36	Garancija Vlade 800,000.00 €; 20 mjenica

OCJENA

Polazeći od premise da svaka pomoć koja se dodjeljuje kroz izvore države u bilo kom obliku, a koja narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju stavljajući određene preduzetnike ili proizvodnju određenih roba u povoljniji položaj, nije u skladu sa slobodnim tržištem u onoj mjeri u kojoj utiče na trgovinu između između Crne Gore i drugih država, suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima, Agencija je primjenila ovaj opšti uslov i na izdavanje državne garancije za kreditno zaduženje Tehnopolisa.

S obzirom na to da se garancija koju je direktno dala država, tj. centralne, regionalne ili lokalne vlasti, može se smatrati državnom pomoći, u smislu člana 2. Zakona, prilikom zauzimanja stava po dostavljenom zahtjevu Agencija je uzela u obzir uslove propisane Pravilnikom o listi pravila državne pomoći, Prilogom 3a - Obavještenje Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o EZ-u na području državnih pomoći u obliku garancija (52008XC0620(02), SL C 155, 20. 6. 2008., str. 10. - 22.) ("Službeni list Crne Gore", br. 035/14 od 13.08.2014, 002/15 od 16.01.2015, 038/15 od 17.07.2015, 020/16 od 18.03.2016).

Agencija je uzela u obzir činjenicu da je pogodnost državne garancije ta da rizik povezan sa garancijom snosi država. Za to prihvatanje rizika od strane države, u uobičajenim tržišnim okolnostima, trebalo bi da se plati odgovarajuća naknada. Ako se država odrekne te naknade, to istovremeno predstavlja korist za preduzetnika i iscrpljivanje državnih sredstava. U skladu s tim, čak i ako se nikad ne izvrši plaćanje prema uslovima iz garancija, svejedno se radi o državnoj pomoći, a pomoć se smatra dodijeljenom u trenutku kada se garancija izdaje, a ne u trenutku kada se ona poziva na naplatu ili u trenutku kada se izvršava plaćanje prema uslovima iz garancije. Dakle, uzimajući u obzir sve ove, prethodno navedene stavove prilikom ocjene da li predmetna garancija predstavlja državnu pomoć ili ne, i ako je predstavlja, koliki je mogući iznos te državne pomoći, Agencija je na osnovu dostavljene dokumentacija, cijenila ispunjenost svakog uslova pojedinačno, kako je bliže opisano u nastavku ovog obrazloženja:

1. Dužnik se ne nalazi u finansijskim teškoćama.

Ministarstvo nauke je, pored ostale relevantne dokumentacije, dostavilo i potvrdu Centralne banke Crne Gore broj: 05-4994-2/2020. godine izdate na dan 19.08.2020. godine, na osnovu koje Agencija zaključuje da IPC Tehnopolis nije u teškoćama, u smislu definicije izvedene u Smjernicama Zajednice o državnim pomoćima za spašavanje i restrukturiranje preduzetnika u teškoćama, SL C 244, 1.10.2004, str. 2.

2. Obim garancija može se pravilno izmjeriti u trenutku njene dodjele.

Garancija mora biti vezana za određenu finansijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i mora biti vremenski ograničena, te da se obim garancije može pravilno izmjeriti u trenutku njene dodjele. Na osnovu dostavljene dokumentacije, Agencija je zaključila da su ispunjeni svi prethodno navedeni uslovi, s obzirom na to da je u podnetoj prijavi državne pomoći definisano kako sljedi:

Iznos kredita: 1,000.000.00 €

Vrsta kredita: Overdraft kredit

Rok: 36 mjeseci

Obezbjedenje: Garancija Vlade pokriva iznos od 800,000.00 €

Namjena: Predfinansiranje EU projekata.

3. Garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma ili druge finansijske obaveze.

Takođe, kao i u prethodnom stavu, Agencija je ispunjenost ovog uslova konstatovala na osnovu dostavljene dokumentacije u kojoj je navedeno da garancija pokriva 80% (iznos od 800.000,00 eura) kredita (koji ukupno iznosi 1.000.000,00 eura).

Kako bi se osiguralo da IPC Tehnopolis u stvarnosti snosi dio rizika, posebnu pažnju Agencija je obratila na aspekt da se iznos zajma ili finansijske obaveze smanjuje tokom vremena. Dakle, zato što je počelo otplaćivanje zajma, garantovani iznos mora srazmjerno da se smanjuje, na takav način da u svakom trenutku garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma ili finansijske obaveze.

Naime, ako je finansijska obaveza u potpunosti pokrivena državnim garancijom, Evropska komisija smatra da je povjerilac manje motivisan da pravilno procijeni, osigura i minimizira rizik koji proizlazi iz kreditiranja, te je od velikog značaja da ispravno procijeni kreditnu sposobnost dužnika. Takvu procjenu rizika isto tako ne mora uvijek da izvrši državni garant, uslijed nedostatka načina da to učini. Nedostatak motivacije za minimiziranje rizika ne vraćanja zajma može da podstakne povjerioce da ugovore zajmove sa većim komercijalnim rizikom od uobičajenog, te se na taj način može povećati iznos visokorizičnih garancija u državnom porfoliju.

4. Za garanciju je plaćena tržišno utvrđena cijena.

Svako preuzimanje rizika treba da bude nagrađeno odgovarajućom premijom na iznos garancija ili iznos kontragarancije. Garancija ne sadrži pomoć kada je cijena plaćena za garanciju visoka kao odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancije koja se može naći na finansijskom tržištu. Ako se odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancija ne može naći na finansijskim tržištima, ukupni finansijski trošak garantovanog

zajma, uključujući kamatnu stopu zajma i premiju garancije, mora da se uporedi sa tržišnom cijenom sličnog zajma bez garancije. U oba slučaja, kako bi se odredila odgovarajuća tržišna cijena, trebalo bi uzeti u obzir karakteristike garancija i osnovnog zajma. Ovo uključuje: iznos i trajanje transakcije; osiguranje koje daje dužnik i druga iskustva koja utiču na procjenu stope naplate; vjerovatnoću neizvršavanja obaveza dužnika koja proizlazi iz njegove finansijske situacije, njegovog sektora djelatnosti i očekivanja; kao i drugih ekonomskih okolnosti. Dakle, dužnik se klasifikuje prema ocjeni rizičnosti. Ovu klasifikaciju i pomoć Ministarstvu finansija prilikom oblikovanja tržišne cijene koju je potrebno naplatiti IPC Tehnopolis, može da pruži međunarodno priznata agencija za rangiranje, ili, ako je dostupna, unutrašnja ocjena koju koristi banka koja daje osnovni zajam. Dodatno, Ministarstvo finansija može da sprovede poređenje cijena koje na tržištu plaćaju slično rangirana preduzeća. Takođe, kako bi se utvrdila tržišna cijena produženja roka važenja garancije, kao i monitoring da li je realna cijena od IPC Tehnopolis naplaćena i prilikom izdavanja garancije, Agencija predlaže primjenu kriterijuma sadržanih u Radnom dokumentu Banke za međunarodna poravnanja br. 207, dostupnom na: <http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

Konačno, osim četiri prethodno navedena kriterijuma, preuzeta iz Obavještenja Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o EZ-u na području državnih pomoći u obliku garancija (52008XC0620(02), SL C 155, 20. 6. 2008., str. 10. - 22.) ("Službeni list Crne Gore", br. 035/14 od 13.08.2014, 002/15 od 16.01.2015, 038/15 od 17.07.2015, 020/16 od 18.03.2016), prilikom ocjene podnijete prijave, Agencija je uzela u obzir da svaka pomoć koja se dodjeljuje kroz izvore države u bilo kom obliku, a koja narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju stavljajući određene preduzetnike ili proizvodnju određenih roba u povoljniji položaj, nije u skladu sa slobodnim tržištem u onoj mjeri u kojoj utiče na trgovinu između država članica.

S obzirom na to da je Agencija zaključila da izdavanje garancije Vlade Crne Gore na 80% iznosa kredita za kreditno zaduženje uz državnu garanciju, a za potrebe prefinansiranja projekata koji su od strane EU, kroz prekogranične programe odobreni za finansiranje Inovaciono preduzetničkog centra Tehnopolis, ne odnosi se na državnu pomoć, u smislu člana 2. Zakona, s obzirom na to da:

- (a) IPC Tehnopolis se ne nalazi u finansijskim teškoćama (potvrda Centralne banke Crne Gore broj 05-4994-2/2020 od dana 19.08.2020.).
- (b) Garancija je vezana za određenu finansijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i vremenski je ograničena.
- (c) Garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma.
- (d) Za garanciju je plaćena tržišno oblikovana cijena.

Dakle, Agencija je uzela u obzir efektivne mogućnosti preduzetnika-korisnika za dobijanje identičnih finansijskih sredstava kroz pristup tržištu kapitala i uzela u obzir da bi izvor finansiranja bio dostupan pod uslovima koji bi bili prihvatljivi privatnom subjektu pod uobičajenim uslovima tržišne ekonomije i zaključila da se ne radi o državnoj pomoći.

Kako bi se osigurala primjena pravila pod kojima izdavanje garancije ne predstavlja državnu pomoć, Agencija je naložila Ministarstvu nauke (kao podnosiocu prijave državne

pomoći) da u roku od 90 dana od dana dostavljanja ovog rješenja, o ispunjenju sljedećih uslova:

- Garancija je vezana za određenu finansijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i vremenski je ograničena do roka od najduže 36 mjeseci.
 - Garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma, a najviše do 800,000.00 €
 - Za garanciju je plaćena tržišno oblikovana cijena,
- obavijesti Agenciju za zaštitu konkurencije, dostavljanjem svih relevantnih dokaza.

U skladu sa navedenim, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja, pod uslovima iz tačke 2. dispozitiva.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA
Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo nauke
- u spise predmeta i
- arhivi